

sa už v období rímskej ríše šírila do teplejších oblastí západnej a strednej Európy, kde rastie na rumoviskách, v štrbinách skál, na múroch a pod. Vyžaduje suchšie, na živiny bohaté vápnité pôdy. U nás splnieva veľmi zriedka [okr. 6, Bratislava (K. M e r g l 1908 SAV), okr. 19, Slanské vrchy (B e r t a s. d. SAV)].

Ú ž i t k o v o s ť. Pomerne často sa pestuje ako okrasná rastlina, dekoratívna veľkými súkvetiami (jej využitie na tieto účely opisujú už D i o s c o r i d e s a P l i n i u s). Bolo vyšľachtených mnoho rôznofarebných aj plnokvetých kultivarov, ktoré sa z praktického hľadiska delia na 2 skupiny: s hustými, krátkymi (25–30 cm) metlinami kvetov a s dlhými (60–70 cm) strapcami a veľkými kvetmi. Sušené kvety sa využívali v ľudovom liečiteľstve, pretože rastliny okrem tio-glykozidov obsahujú aj glykozid cheirantín s kardiotonickými účinkami.

P o z n á m k a. V záhradných kultúrach sa pod názvom *Cheiranthus* sp. niekedy pestujú druhy rodu *Erysimum*.

LITERATÚRA

- B a l l, P. W.: *Erysimum* L. In: T u t i n, T. G. et al. (eds.), *Flora Europaea* 1, ed. 2, p. 325–335. Cambridge University Press, Cambridge, 1993.
- M a r k g r a f, F. et al.: *Cheiranthus* L. In: Hegi, G., *Illustrierte Flora von Mitteleuropa* 4/1, ed. 2, p. 156–159. Verlag Paul Parey, Berlin, Hamburg, 1975.
- W e t t s t e i n, R.: Die Gattungen *Erysimum* und *Cheiranthus*. Ein Beitrag zur Systematik der Cruciferen. *Österr. Bot. Z.* 39: 243–247, 281–284 et 327–330, 1889.

12. Matthiola W. T. A i t o n

Fiala

(SPRACOVALA I. TURISOVÁ)

Matthiola W. T. A i t o n Hort. Kew. 4, ed. 2, p. 119, 1812, nom. et orth. cons. („*Matthiola*“).
Syn.: *Leucojum* A d a n s o n 1763, nom. illeg. – *Mattholaria* C h e v a l l. 1827.

Z á k l a d n é c h r o m o z ó m o v é č í s l o : $x = 7$

1. *Matthiola incana* (L.) W. T. A i t o n

Fiala sivá

Matthiola incana (L.) W. T. A i t o n Hort. Kew. 4, ed. 2, p. 119, 1812.
Baz.: *Cheiranthus incanus* L. Sp. Pl. ed. 1, p. 662, 1753.
Syn.: *Cheiranthus annuus* L. 1753 – *C. graecus* P e r s. 1806 – *Hesperis violaria* L a m. 1789, nom. illeg. – *Cheiranthus hortensis* L a m. 1795 – *Matthiola annua* (L.) S w e e t 1818 – *M. glabra* (M i l l.) D C. 1821 – *M. rupestris* (R a f.) D C. 1821.

Jednoročná, dvojročná alebo krátkodobo trvávajúca, sivo plstnatá až holá bylina